

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro zájmové vzdělávání – školní družina při ZŠ Dobřichovice

<i>Název vzdělávacího programu:</i>	Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání – školní družina při ZŠ Dobřichovice
<i>Adresa školy:</i>	5. května 40, 252 29 Dobřichovice
<i>Ředitel školy:</i>	Mgr. Bohuslav Stejskal
<i>Vedoucí vychovatelka školní družiny:</i>	Jana Bartlová
<i>Kontakty:</i>	Telefon: 733 538 181
	Web: www.zsdoobrichovice.cz/skolni-druzina/
	e-mail: druzina@zsdoobrichovice.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

ŠVP byl schválen Radou školy dne:

Číslo jednací: ZŠDobř/200/2013

ředitel školy

Obsah ŠVP pro zájmové vzdělávání:

- 1. Charakteristika školní družiny*
- 2. Materiální podmínky*
- 3. Personální podmínky*
- 4. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu ukončování vzdělávání*
- 5. Ekonomické podmínky*
- 6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví*
- 7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práce s nadanými žáky*

8. *Zaměření ŠD*
9. *Délka a časový plán vzdělávání*
10. *Cíle zájmového vzdělávání*
11. *Formy zájmového vzdělávání*
12. *Obsah zájmového vzdělávání*
13. *Další aktivity školní družiny*
14. *Zapojení do projektu*

1. CHARAKTERISTIKA ŠD

Ve školní družině nabízíme zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením a individuálními pracemi. Školní družina vykonává pravidelnou činnost v době školního vyučování zpravidla pro žáky 1.- 4. ročníku i během ředitelského volna v průběhu školního roku. O hlavních prázdninách je provoz přerušen.

Školní družina je součástí ZŠ, má pět zařízených oddělení, pro jejichž provoz byly ředitelem školy přiděleny místnosti v budově 1. stupně ZŠ. Školní družina má kapacitu pro maximální počet 210 žáků. Jednotlivá oddělení se naplňují do počtu 30 žáků.

2. MATERIÁLNÍ PODMÍKY

ŠD má sedm oddělení. Část místností je vyhrazena hraní na podlaze, která je kryta kobercem. Pro zájmové a rukodělné činnosti slouží část se stoly. K činnostem venku školní družina využívá školní zahrady u budovy 1. stupně ZŠ, městské hřiště a les a park v blízkosti školy. Dále jsou pravidelně využívány prostory školní knihovny.

Oddělení jsou zařízena nábytkem. Jsou vybavena stolními hrami, hračkami, stavebnicemi, časopisy, knihovnou a pomůckami odpovídajícími potřebám a věku dětí.

Jídelna sídlí v budově 1. stupně, žáci přecházejí na oběd pod dohledem vychovatelek. Každý rok jsou doplňovány a zlepšovány materiální podmínky zakoupením nových her, stavebnic, výtvarných pomůcek, knih.

3. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje 6 kvalifikovaných a 1 nekvalifikovaná vychovatelka. Všechny vychovatelky se snaží vytvářet příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s dětmi a řídí různé zájmové aktivity přiměřené věku dětí. Mají organizační schopnosti, dokáží navozovat a motivovat k rekreačním a zájmovým činnostem. Dokáží v účastnících vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti. Znají bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi a mají právní vědomí.

4. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PRŮBĚHU UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. - 4. ročníku na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky. O přijetí a případném vyloučení žáka rozhoduje ředitel školy. Na žáka, který je přijat, se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání dle platných právních předpisů. Přihláška je platným dokumentem školského zařízení, osobní data žáků se zapisují do školní matriky vedené podle školského zákona. Písemná přihláška je podmínkou pro zařazení do pravidelných forem zájmového vzdělávání. Do školní družiny jsou přednostně přijímáni žáci 1. - 3. ročníku. Docházku mohou ukončit rodiče žáka kdykoli během školního roku písemně nebo osobně u p. vychovatelky. V případě volné kapacity mohou být žáci přijímáni do školní družiny i během školního roku. Žáci, kteří nejsou do školní družiny přihlášení a požadují-li mimořádné zařazení na některý den, budou přijati dle kapacitních možností.

5. *EKONOMICKÉ PODMÍNKY*

Za školní družinu platí rodiče 300Kč měsíčně.

Na hračky, pomůcky a výtvarný materiál přispívá zřizovatel školy. Další výtvarné potřeby a materiály se nakupují ze sponzorských darů rodičů.

6. *PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ*

Rodiče a žáci jsou seznámeni se zásadami bezpečnosti prostřednictvím vnitřního řádu školy.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení.

Paní vychovatelky volí vhodnou strukturu činnosti a skladbu zaměstnání, je zajištěn stravovací a pitný režim, v prostorách školní družiny je zajištěno odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor. Jsou používány bezpečné pomůcky, je zajištěna ochrana před úrazy. Dále je zajištěna dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, vedoucí vychovatelka je proškolená k poskytování první pomoci.

Psychosociální podmínky.

Vychovatelky vytváří příznivé sociální klima, pohodu prostředí, respektují potřeby jedince a jeho osobní problémy, individualitu žáků, volí motivující hodnocení a chrání před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Umožňují spoluúčasť žáků na životě zařízení, informují žáky i jejich rodiče o činnosti ve školní družině.

6. *PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A PRÁCE S NADANÝMI ŽÁKY*

Žákům je umožňováno docházet do zájmových kroužků podle výběru rodičů, ve školní družině je dán žákům prostor pro individuální rozvíjení jejich zájmů.

Školní družina uplatňuje podle svých možností podpůrná opatření a obecné zásady pro zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Spolupráce s třídním učitelem, školním psychologem a rodiči žáka, případně speciálním pedagogicko-psychologickým zařízením (diagnostika, doporučení pro výuku, úprava školního prostředí, příprava na povolání).
- Připravenost vychovatelů na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Vhodná organizace činností – využití speciálních metod, postupů forem a prostředků vzdělávání.
- Umožnit žákovi používat vhodné rehabilitační, kompenzační a učební pomůcky a didaktické materiály.
- Respektovat zdravotní stav jedince.
Podporovat nadání a talent žáka

7. ZAMĚŘENÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Podporovat aktivní odpočinek dětí a pomáhat odstraňovat duševní únavu. Orientace na žáka, respektování jeho osobního maxima a individuálních potřeb. Zaměření se na co nejaktivnější zapojení žáků do procesu zájmového vzdělávání s cílem položit základy klíčovými kompetencím neboli schopnostem k řešení problémů, kompetencím komunikativním a sociálním. Základem dění ve školní družině je výtvarná výchova, výchova k ochraně životního prostředí, sportovní činnosti, vycházky.

Vzdělávací program školní družiny pomáhá naplňovat vzdělávací cíle stanovené rámcovým vzdělávacím programem (RVP) pro základní vzdělávání, všemi formami zájmového vzdělávání. Jedná se především o průřezová témata RVP – osobnostní a sociální výchovu, výchovu demokratického občana, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní, environmentální, mediální a etickou výchovu.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata odrážejí aktuální problémy současného světa, rozvíjejí osobnost žáka v oblasti postojů a hodnot a vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků i jejich vzájemnou spolupráci.

Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k Evropě a globálním souvislostem, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova jsou součástí bezpečného prostředí školní družiny. Umožňují naplňování výchovně - vzdělávacích cílů výběrem pestrých činností, které z nich vycházejí.

1) Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2) Výchova demokratického občana

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti(jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných

situaci občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

4) Multikulturní výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílu v České republice a v Evropě
- Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních

skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5) Environmentální výchova

Tematické okruhy:

- Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

- Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady uplatňování ve světě, u nás)

6) Mediální výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

- Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

8. *DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ*

Školní vzdělávací program je sestaven pro žáky 1. - 4. ročníku základní školy. Je přihlíženo k věku a k individuálním zvláštnostem žáků. Délka jednotlivých činností je závislá na aktivitě či únavě žáků.

Očekávané výstupy:

Na konci školního roku žáci dokáží smysluplně a samostatně využít volný čas. Umí ho vyplnit výtvarnými a rukodělnými činnostmi a hrami, které dokáží samostatně organizovat a hrát. Umí se slušně chovat ke kamarádům a dospělým, ve škole a školní jídelně dokáží správně používat příbor. Jsou zcela samostatní v oblékání a obouvání. Dokáží komunikovat a domluvit se s vrstevníky a dospělými.

9. *CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ*

- Rozvíjíme všestrannou, zdravou a harmonickou tvůrčí osobnost žáka
- Osvojujeme si a upevňujeme vědomosti, návyky a dovednosti z různých oblastí
- Vychováváme ke zdravému životnímu stylu – správné stravovací návyky, osobní hygiena, posilujeme tělesnou zdatnost, rozvíjíme citovou stránku osobnosti, posilujeme citové vazby, obohacujeme se o estetické zážitky, získáváme pracovní návyky a dovednosti
- Posilujeme komunikační dovednosti – kultivace slovního i mimoslovního projevu, rozvíjíme slovní zásobu, získáváme schopnost naslouchat, uplatňujeme svoji osobnost ve skupině, vyzdvihujeme kamarádské chování
- Rozvíjíme logické myšlení
- Rozvíjíme schopnost najít své místo ve skupině – kladným hodnocením zvyšujeme sebevědomí žáků, posilujeme pozitivní myšlení, snažíme se přijmout vlastní chybu a poučit se z ní
- Rozvíjíme a formujeme správné životní postoje – porozumění, tolerance, schopnost i ochota pomoci
- Rozvíjíme schopnost samostatně tvořit a pracovat

- Vedeme k trpělivosti a vytrvalosti
- Umožňujeme relaxaci vhodnou a pestrou zájmovou činností
- Prohlubujeme správné návyky v řešení dopravních situací
- Získáváme a uplatňujeme znalosti o životním prostředí a jeho ochraně, člověku a lidské práci
- Využíváme možnost učení hrou a prožitkem ze hry
- Seznamujeme se s 1. pomocí, známe důležitá telefonní čísla
- Vytváříme vztah k tradicím
- Hrajeme hry podle pravidel a dodržujeme férové chování
- Rozvíjíme poznávací procesy – vnímání, paměť, myšlení, představivost, pozorovací schopnosti
- Získáváme informace z různých zdrojů

10. FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina využívá tyto formy vzdělávání:

- Pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost – každodenní činnosti
- Příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činnost – přednášky, výstavy, slavnosti, exkurze, kulturní či sportovní akce, účast na veřejných soutěžích, návštěvy, spolupráce na akcích školy, tematické vycházky, soutěže
- Nabídka spontánních činností – hry, odpočinkové činnosti, vycházky

11. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Tematické rozdělení měsíčních projektů a jejich cíle viz. Příloha ŠvP č. 1

Prostředky ke splnění výchovně – vzdělávacích cílů

komunitní kruh, besedy, rozhovory a diskuze, soutěže, pracovní listy, doplňovačky, kvízy a křížovky, četba, poslech, práce s knihou, praktické rukodělné dovednosti, skupinová práce, pokusy, kolektivní hry, pohybové hry, relaxační hry

Mimořádné akce

společné tvořivé dílny rodičů a dětí, vánoční pečení, masopustní karneval, oslava čarodějnic, oslava MDD, návštěva kina, výlety dle podmínek, účast na celoškolních akcích

O akcích jsou rodiče a děti informováni předem, fotografie jsou na internetových stránkách školy.

12. ZÁVĚR

Při plánování činnosti se vychází také z plánu práce školy. Hlavním úkolem práce ŠD je cílevědomá výchovně - vzdělávací činnost, účelné a smysluplné využívání volného času dětí na regeneraci sil po vyučování. Chceme přirozenou cestou rozvíjet zvědavost dětí, jejich touhu po objevování nového a objasňování neznámého. Učit děti jasně formulovat problémy, diskutovat o vzniklých situacích, navrhnout řešení a ověřovat je v praxi.

Veškerou činnost ve ŠD plánujeme a připravujeme tak, aby nebyla pokračováním školního vyučování. Činnost je připravována hravou, zábavnou formou, která má u dětí probouzet zájem o vědu a rozvíjet osobnost každého žáka, ale nemá je přetěžovat. Snažíme se do činnosti zapojit všechny děti, ale do žádné činnosti je nenutíme. Upřednostňujeme skupinové zaměstnání, což je náročné na organizaci a kázeň. Ve ŠD je činnost rušnější, volnější, hravější, ne tak svázaná jako ve škole. Při plánování a organizování činnosti vycházíme ze zájmu dětí. Starší děti vedeme k toleranci, ohleduplnosti, k pomoci mladším dětem. Veškeré činnosti se připravují tak, aby byly přiměřené věku, tedy pro mladší i starší děti.

Naše výchovné působení chceme zaměřit na kázeň dětí, udržování pořádku kolem sebe a ve svých věcech, šetrné zacházení s hrami, pomůckami, snažíme se vést děti ke klidnějšímu projevu a omezit hlučnost u dětí.

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů. Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.